

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A francia kormány bukása Poincare kap megbízatást újabb kormányalakításra Holnap lesz a döntés

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A világpolitikának ma legjelentősebb eseménye a francia kormány bukása. Poincare, aki hónapokon keresztül a végéig elszánt ellenállást tudta kifejteni a parlamenti ellenzékkel szemben, aki a bizalmi kérdések felvetésével mindig megtudta szilárdítani kormányának pozícióját, ezuttal összeroppant. A frank esésének idején csaknem bizonyosnak látszott, hogy a francia kormány helyzete válságosra fordult. De Poincarenak sikerült az ingadozó helyzeten átjutnia. Es most ime lényegesen enyhébb súlyú kérdés mindent felborított. A kamara ülésén a polgári és katonai nyugdíjakról szóló törvény tárgyalása során Ossols képviselő az állami munkások részére a nyugalmazott katonákkal egyenlő elbánást kérve, indítványozta, hogy a törvény utalják vissza a pénzügyi bizottsághoz.

De Lasteysie pénzügyminiszter kérte a kamarát, mondjon le a visszautalásról és felvette a bizalmi kérdést. A megindult vita során Ossols minden rábeszélés dacára megmaradt indítványa mellett, mire szavazásra került a sor és

a kamara 275 szavazattal 264 ellenében kimondotta, hogy a javaslatot visszautasítja a pénzügyi bizottsághoz.

A szavazás eredményének kihirdetése után a kormánynak az ülésen jelenlevő tagjai elhagyták az üléstermet és Poincare és a siettek, aki ezalatt a szenátus külügyi bizottságában beszélt a lausannei békeszerződésről. Nyomban értesítették a miniszterelnököt a kormány leszállásáról, aki haladéktalanul ott hagyva a szenátus ülését, egybe hívta a minisztertanácsot az Ely-palotába.

A minisztertanácsban Millerand köztársasági elnök is részt vett és egy órai tanácskozás után elhatározta a kormány lemondását, amit az elnök elfogadott.

Ez a francia kormányválság első híre. Az egész világ feszült figyelmével tekint a válság megoldására, mert e pillanatban egész Európa nyugalma függ tőle.

Ilyen politikát inaugurál Franciaország új kormánya.

Újabb hírek szerint a minisztertanácsban izgalmas vita előzte meg a kormány lemondását. A pénzügyminiszter felszólalt és kijelentette, hogy a szavazás következtében ő egyedül benyújtja lemondását.

Poincare visszautasította ezt az ajánlatot, mire

Millerand kérte a miniszterelnököt, hogy jelenjen meg a kamara délutáni ülésén, hátha a képviselők felelősségük tudatában visszavonják a kormány le-

szavazását. Poincare erre nem volt hajlandó.

és a hirlapírók előtt is kijelentette, hogy elhatározása megmáshíthatatlan. Millerand elnök a minisztertanács befejezése után magához kérte a kamara és szenátus elnökeit. Délután négy órakor a törvényhozás elnökei megjelentek a köztársaság elnökénél, aki megkezdte a kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásokat.

A Havas-ügynökség jelentése szerint Millerand a kabinet újjaalakítására tett ajánlatot Poincarenak, aki

a válasz megadására egy napi haladékot kért.

Poincare az elnök előtt kijelentette, hogy igyekszik eleget tenni óhajának. Ez az elhatározása politikai körökben nagy meglepetést keltett. Bizonyosra veszik, hogy Poincare barátai-val folytatandó megbeszélései megerősítik elhatározásában.

Amennyiben Poincare holnap délig az új kabinet listáját nem is tudná előterjeszténi, mégis határozott nyilatkozatot tehet majd, hogy miképpen szándékozik megalakítani az új kormányt. Ebben az esetben már a délután folyamán előterjesztheti aláírására az új miniszterek kinevezési okmányait.

A jelek szerint a kormány a régi összetételében marad meg, csupán a pénzügyminiszteri tisztséget új személy kezébe.

Mussolini román kitüntetésére sérti a nemzeti önértéket

Érdekes felszólalások a kamarában

Bukarestből jelenti a Rador: A kamara ülésén harmadszori olvasásban megszavazták a házbálmódosításról szóló törvényjavaslatot.

Georgescu tulceai képviselő kérdezte a pénzügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy Constantinescu földművelésügyi miniszter hamis vallomást nyújtott be a kincstárhoz egy ingatlanbevallás alkalmával.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter kijelenti, hogyha Georgescu képviselő állításáért vállalja a felelősséget, akkor hajlandó a vizsgálatot elrendelni.

Moldován Viktor megállapítja, hogy Mussolini, miután ismeretes jegyzékét Romániához elküldötte, a román koronarendel tüntették ki. A kitüntetés után a római román követ volt az első, aki Mussolininek gratulált kitüntetéséhez. Kéri a külügyminisztert, világosítsa fel a kamarát, hogy a nemzeti méltóság megengedi-e az evangéliumi parancs alkalmazását, hogy aki téged követ dob meg, azt dob vissza kenyérrel.

Ezután megkezdtek az állami vállalatok kommercializálásáról szóló törvényjavaslat feletti vitát

Hatiegan felolvassa a nemzeti párt deklarációját, amelyben leszögezik, hogy a törvény az ország kincseinek megkaparintását célozza és ezért a nemzeti párt már mostan kijelenti, hogy a jövő parlamentben követelni fogja a törvény megsemmisítését.

Dragomirescu Péter az Argetoianu párt nevében olvas fel nyilatkozatot és megállapítja, hogy a törvényjavaslat odíózus és ezért annak vitájában pártja nem vesz részt.

Hosszantartó nagy zaj tör ki a kijelentésre. (Az ülés folyik.)

Szilágyi Lajos elszánt támadása Bethlen miniszterelnök ellen

A magyar kormány felelős az ébredők tetteiért

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar nemzetgyűlés tegnap esti ülésén a középiskolai reformjavaslat ismertetése után az interpellációk felolvasására került a sor.

Szilágyi Lajosnak interpellációja bejegyzése körül éles összetűzése keletkezett Bethlen miniszterelnökkel.

Szilágyi Lajos ugyanis interpellációt jegyzett be a jelenlegi kormányzat kétszínűségéről és alakoskodásáról tárgyában.

Bethlen miniszterelnök in-

gerűten jelenti ki, hogy a parlament történetében páratlanul áll, hogy ilyen durva sértésekkel illessenek már interpellációs bejegyzés kapcsán valamely kormányt. Eleve kijelenti, hogy erre az interpellációra nem fog válaszolni.

Szilágyi Lajos erre viszont hangsúlyozza, hogy a dologban nem lát sértést. Állításait adatokkal fogja bizonyítani és ha a Ház úgy látja, hogy igazságtalan adatokat hoz fel, úgy lemond mandátumáról, de elvárja, hogy

ellenkező esetben Bethlen is levonja a konzekvenciákat.

Bethlen miniszterelnök újból kijelenti, hogy a képviselőknek joguk van interpellálni, de sértetgetni nem. Fenntartja elhatározását, hogy nem válaszol az interpellációra.

A miniszterelnök a baloldali zajos tiltakozása közben kivonul az ülésteremből.

Rupert Rezső leszögezi, hogy az elnöknek Bethlent rendre kellett volna utasítania, mert előre kijelentette, hogy nem fog

válaszolni az interpellációra. A miniszterelnöknek ez a kijelentése házszabályellenes. Miért utasította az elnök rendre Szilágyit?

A rendreutasítás kérdése körül szenvedélyes házszabályvita indul.

A vita után Csilléry András betorieszti interpellációját a tifusziarvány ügyében, Zsidó Endre pedig a szerezettadományok szétosztása körüli visszaélések ügyében.

Az interpellációkra a népjóléti miniszter azonnal válaszolt.

Szilágyi Laios emelkedik ezután szólásra. Ismét kijelenti, hogy a kormányzat kétszínű és alakoskodó. Kiemeli, hogy

a népszövetségi delegáció előtt azért nem jelent meg, mert nem akarta a kormányt denunciólni.

A kormány görcsösen ragaszkodik hatalmához és olyan eszközöket vesz igénybe, amelyeket nem volna szabad. A külföldi kölcsönnel a kormány harmadfél évre akarja uralmát meghosszabbítani.

A kormánypárti képviselők kezdik elhagyni az üléstermet, nem akarják Szilágyi beszédét végighallgatni.

Szilágyi folytatja: A kormány egyrészt a szélső keresztény irányzatot üti, másrészt a zsidókat becsapja. Majd az ébredők és a kormány viszonyáról beszél és kijelenti, hogy

az ébredők tetteiért egyedül a kormány felelős.

Beszéde végén kéri a kormányt, mivel rendszere a kétszínűsítés, alakoskodás és ezzel az államnak...

Elnök itt félbeszakítja Szilágyi beszédét és figyelmezteti, hogy ezeket az inparlamentáris kifejezéseket ne használja. Szilágyi erre anélkül, hogy beszédét befejezné, leül.

APOLLO mozgósínház

Ma csütörtökön utoljára
Szerelmes asszonyok

kalanddráma 2 rész 10 felv.

Egyrészben kerül előadásra

Főszerepben: Miss du Pont és Erich von Stroheim

Közkíváncsra, csak 1 napig
Péntek

Hamlet

a leánynevelőintézetben

Főszerepben:

Patt és Palaschon

Jön

Jön

A rejtelmek Háza

Főszerepben: Ivan Mosjoukine

Eckhardt Tibor kijelenti, mióta ő áll az ébredők élén, azóta azok a kormánytól semmiféle támogatást nem kaptak. Élénk izgalmak közt az ülés véget ért.

Hirek

A világ leglokkélesebb együlete

élükön

Ivan Mosjoukine

főszereplő a Rejtelmek Háza

* A lakbértörvény ismét a szenátus elé kerül. Bukarestből jeli a Rador: A kamara által megszavazott lakbértörvény újból a szenátus elé kerül a módosítások jóváhagyása céljából.

* Közgűlés. A Nagyváradi Hitelbank r. t. ma. csütörtökön délután 5 órakor tartj rendes évi közgűlését az intézet helyiségében.

* A Ciontemplomban az Iszteriszelet péntek este háromnegyed 7 órakor kezdődik.

* Dr Radó Pál elődása a város háza dísztermében. A munkás-egyetemi előadások sorozatában péntek este 8 órakor dr Radó Pál kereskedelmi iskolai tanár tart előadást a jövő kollektív társadalom tagjainak nevelési módszeréről.

* A munkásszínházban folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Wedeking Haláltánc és Anatole France Qurenguebillje kerül színre. Jegyeket az előadás napján a színházi pénztárnál lehet váltani.

* A kereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők szervezőbizottsága 29-én, szombat este 8 órakor fontos ügyben értekezletet tart. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

* Péntek estig tart még az Apolló mozi előcsarnokában az a szenzációs képkiállítás, amely izgalomban tartja most a váradi műértő közönséget. A kiállítás különös érdeme az a tapintat, amelylyel a rendezőség lehetővé teszi, hogy a nagyszerű képek díszeti lehessenek a gazdag nagyváradi szalonoknak.

* Felhívás. Felhívjuk azon t. részvényeseinket, akiknek régi Hungária cipőgyári részvények, vagy részvényjegyzést igazoló ideiglenes elismervények vannak birtokukban, hogy sziveskedjenek azokat irodánkban mielőbb bemutatni és azok ellenében új Derby cipőgyári részvényeinket fogjuk kiadni. Derby cipőgyár r. t. Strada Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 3. sz.

* A város írószerszükséglete. Arlejtés alapján eldől, hogy a város írószerszükségletét az 1924 évre mint a legelőnyösebb ajánlattevőtől a Librarie Romaneascától szerzi be.

* Kellemes hír a kis lábu hölgyeknek. 34 és 35-ös számú cipőt viselő hölgyek figyelmét felhívjuk, hogy raktárról 500 pár legfinomabb vegyes formájú finom cipőket a napi áránál 50 leiel páronként olcsóbban árúsítunk. Selejtes cipőáruház,

* Nyakkendők, divat férfi zoknik mélyen leszállított árban szerezhetők be Vezérnél.

* Az Apolló mozgósínházban ma, csütörtökön utoljára látható a „Szerelmes asszonyok” kalanddráma. A meglepően érdekes film cselekménye Montecarlóban játszódik le, melynek e csodaszépségű részei a legbeszédebb szépségében érvényesülnek a filmen. A mesteri rendezés és a főszereplők művészi alakítása sokáig emlékeztetessé teszik e nagyszabásu filmet. A 2 részes film egyrészben kerül előadásra.

* A fehér menyország — Dorian-filmszínház. Ma, csütörtökön kerül utoljára színre a szenzációs sikert aratott A fehér menyország című szenzációs Dorian-film. Az eredeti Szent Mórici havas vidék a téli sportjával és az érdekes karnevál jeleneteivel a különben is izgalmas témájú film teljesen lebilincseli a nézőt, hozzá véve ezekhez még Bruno Kastner, a szép Lona Schmidt kiváló alakítását méltán sorolhatjuk ezen filmet a Dorian-szlágerek közé. Jön: Shakespeare halhatatlan remekműve, a Velencei kalmár 8 felvonásban, a főszerepben Henny Porten, Harry Liedtke, Werner Krauss.

oooooooooooooooooooo

Végre

kapható a
jó
minőségű

Dréher Haggenmacher

Sör kérjük mindenütt

oooooooooooooooooooo

* I-a minőségű férfi zsebkendők kaphatók Vezérnél.

* Rendkívüli népszerűsége folytán sokan hamisítják, éppen azért csakis valódi védjeggyel ellátott Brázay sóborszeszt fogadjunk el. Kapható mindenütt.

* Kegyelet a Sas alatt.

* Hivatalvizsgálat a rendőrségben. Catana V. Aurél rendőrprefektus ma reggel 8 órakor hivatalvizsgálatot tartott a központi rendőrség összes ügyosztályain és a tapasztalatok fölötti megelégedését nyilvánította.

* Nagyváradi Agrár Takarékpénztár részvénytársaság, értesíti t. ügyfeleit, hogy intéztük vámcekk kiállítására jogosítványt nyert és ily csekkek kiállítását az összes határvámokra a legelőnyösebben eszközli.

* Női és férfi kalapokat a legújabb divat formákat alakít a „Favorit” kalapüzem Arany János-utca 2.

* Kölcsonkönyvtár egyetlen unaloműző Nagyváradon. Irakozzon be. Telefon 13-01. Hegedűs hírlapiroda.

Elsőrendű száraz

cser és bükk tűzfát

méterenként, aprítva és vágott állapotban, legolcsóbb árban házhoz szállít

Schwartz József és fia
Horia(Báthory)-u. 26. Telef. 15-63 és 703

Használt, de jó karban lévő

BUTOROKAT

csakis **GRÓSZ** butor-üzletében

Baros-utca 6. szerezhet be legolcsóbb árban. Vilamos megálló

Nagyon szép
kézimunkák,
ágyterítők,
függönyök,
milliók,
futók,
abroszok,
szalvétákkal

érkeztek
és olcsón
kaphatók

Szász Annánál

Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 30. jobbra

**MIELŐTT szövetet vásárolna
nézze meg a**

KÖRÖSPARTI ÁRUHÁZ
**óriási
árutömegét!**

A Banca Nationala igazgatója a váradi bankok megegyezéséről

Nyilatkozott a kamatláb leszállításáról az Estilapnak

Az Estilap tegnapi számában részletesen ismertettük azt a mélyreható fontosságú egyezményt, amelyet a váradi bankok a kamatláb leszállítására vonatkozóan megkötöttek. Vázoltuk az okokat, amelyek ezt az egyezményt szükségessé tették, érintettük a feltételeket, amelyek a konvenciót karakterizálják, végül közöltük egy alapos tapasztalatokkal bíró bankember nyilatkozatát, amely nem kis adagszkepszissel néz az egyezmény gyakorlati kiteljesedése elé.

A Nagyvárad Estilap munkatársa tegnap felkereste Stefan Ciuntu, a Banca Nationala nagyváradi fiókjának igazgatóját és megkérdezte a véleményét a kamategyezmény eredetéről és jelentőségéről vonatkozóan. Ciuntu igazgató így válaszolt:

— Mint önök több ízben helyesen megírták: a bankkamatláb leszállítását a Banca Nationala fiókja kezdeményezte. Nem titkolom: nap-nap után hallottam váradi és biharmegyei iparosok és kereskedők kétségbeesett panaszát, hogy a roppant drága bankkölcsönt nem bírják elviselni és hogy ma-holnap olyan üzlet, amelyhez bankkölcsön kell, nemcsak, hogy rentábilis nem lesz, de egyenesen váltságba viszi a szolid ipart és kereskedelmet. Valami fórum közbelépése imperatív szükség szűrődött le a konklúzió és így jutottam arra a megfontolásra, hogy éppen a Banca Nationala az a faktor, amelynek most jóakaróan közbe kell lépnie. Gyorsan cselekedni kellett, ezért több ízben magamhoz kérttem a helybeli bankok igazgatóit és nagyon alapos viták után nem kis fáradsággal sikerült tegnap az egyezményt létrehozni úgy, amint azt az Estilap ismertette.

Munkatársunk megkérdezte:

— Adj-e anyagi támogatást a Banca Nationala ahhoz, hogy ez az egyezmény ne csak írott malaszt legyen?

Ciuntu direktor ezt válaszolta:

— Természetesen, a jegybank támogatni fogja a pénzintézeteket, hogy az egyezmény célja elérhető legyen. Nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatásról is van itt szó. Így aztán lehetővé tesszük a hitéletnek rendes működésére való terelődését, ami megkönnyebbülésszerűen fog hatni egész közgazdaságunkra.

— Nagy nehézségekbe ütközött a konvenció létrehozása? — kérdeztük.

— Őszintén szólva, igen. Voltak bankok, amelyek még tegnap sem szívesen akartak belemenni, hogy 16, illetve 22 százalékos legyen a kamatláb. Akadt olyan is, aki a három hónapos időt túl hosszúnak tartotta. De érveimmel sikerült minden félrelátást és aggodalmat eloszlatni és az egyezményt ma, az egyezmény megkötése után, már közzéteszem.

— Más városokban is van már hasonló akció, vagy megállapodás? — hangzott újabb kérdésünk.

— Ugy tudom, Kolozsvár követte

példánkat, de ott még nem érték el eredményt. Különböző meg kell jegyezni, hogy Erdély valamennyi gazdasági emporiuma közt Nagyváradon voltak a legmagasabb kamatlábak.

Besszarábia történelmi adatai a bécsi orosz-román konferencia előtt

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A prágai Tribuna c. lap március 21-iki számában közli C. Hiott prágai román követ levelet, amely helyreigazítás óhajt tenni a lapnak a bécsi román-orosz konferenciájáról foglalkozó cikkére. A követ dióhéjban ismerteti Besszarábia történetét, amelynek most, a bécsi tárgyalások rapcsán, fokozott érdekessége van. Hiott így sorakoztatja fel történelmi adatait:

1. Besszarábia töredéke Moldova román fejedelemségnek és ennek 1812-ig mindenkor integer része volt.

2. A bukaresti 1812. év török-orosz békekötéskor, Oroszország annektálta Besszarábiát. A szerződésben ez úgy van feltüntetve, hogy Törökország lemondott Besszarábiáról Oroszország javára.

3. Ez a lemondás jogtalanul történt, mert Moldova, jöllehet vazallusa volt Törökországnak, mindig megtartotta ügyvallási, mint politikai autonómiáját.

4. Az 1856. évi párisi szerződés visszacsatolta Moldovához Besszarábia déli részét (3 kerületet), amelyet az 1877. évi orosz-török háború után Oroszország visszavett, noha Románia ebben a háborúban az ő szövetségese volt.

5. 1917 november 21-ikén, az ismert események után (a követ itt Lenin forradalmára gondol. Szerk.) a Sfatul Tareinek (Országos Tanács) nevezett 138 tagu nemzetgyűlés — 103 román és 35 más nemzetiségű taggal — összeült Kisenewben, Besszarábia fővárosában és 1917 december 2-ikán kikiáltotta a Moldovai Szövetséges Köztársaságot.

Majd elmondja Hiott követ, hogyan csatlakozott Sfatul Tareinek révén Besszarábia Romániához és hogyan küldte el képviselőit és szenátorait a megnagyobodott Románia első parlamentjébe, amely 1919. december 2-án ült össze. Összesen 90 képviselőt küldött Besszarábia és ebből a 90 képviselőből 78 a román. Végül rámutat Hiott arra, hogy

Végül arra a kérdésünkre, hogy mi garantálja az egyezmény megtartását, Ciuntu igazgató azt felelte, hogy a Banca Nationala minden pénzintézetet ellenőriz, hogy a konvencióhoz valóban ragaszkodnak-e? Aki azt kijátssza, súlyos szankcióknak teszi ki magát és bankját.

1920 október 28-ikán Párisban egyfelől a négy szövetséges nagyhatalom, másfelől Románia között szerződés jött létre, amelynek értelmében a nagyhatalmak elismerik Románia felségjogát Besszarábia területére. Ezt a szerződést ma már csaknem valamennyi szövetséges hatalom ratifikálta.

Bukarestből jelenti a Rador: A kormány elhatározta, hogy az április kilencedikén Kisenewben rendezendő nemzeti ünnep jelentőségét fokozni fogja. A fényes ünnepségen résztvesznek a kormány összes tagjai, a parlamentek, a hadsereg, egyetemek és sajtó képviselői. Az ünnepélyen nagy ethnográfiai kiállítást és felvonulást rendeznek.

Moszkva bizik a bécsi orosz-román tárgyalások sikerében

Bécsből jelentik a Radornak: Szerdán délelőtt Rascanu és Krestinszky, a két delegáció vezetője együttesen megjelentek az osztrák külügyminisztérium Ballplatzon levő palotájában és felkérték Grünberger külügyminisztert, hogy nyissa meg hiva-

talosan a román-orosz konferenciát.

Moszkvából jelenti a Rador: Az Izvesztia című orosz lap bécsi levelezőjének jelentése szerint a bécsi konferencia kedvező kilátásokkal kecsegtet.

Mit csinál a kamara, mialatt a királyi pár külföldön lesz

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az utóbbi időben sokszor esett szó arról, vajjon a királynak az országból való távolléte idején együtt lesz-e a parlament vagy sem? Pro és contra hangzottak a vélemények s úgy látszik, illetékes körök mégis úgy határoztak, hogy a király csak utazzék el, a parlament pedig maradjon együtt. Két indoka is volt ennek az elhatározásnak. Egyrészt azért, mert a parlament dolgozott abban az időben is, amikor a király Lengyelországban és Szerbiában volt látogatóban; másrészt meg lehetetlen az, hogy amikor fontos törvényjavaslatok vitájáról és megszavazásáról van szó, — akkor a parlament hat hetes szünetre menjen. Ennyi ideig fog ugyanis tartani a király külföldi utazása.

A törvényhozó testületek tehát április 20-ig fognak dolgozni, a király pedig már április 7-én elutazik Párisba. Április 20-tól május 4-ig husvéti szünet lesz. Ennek a szünetnek kezdetéig a kormány még két fontos törvényjavaslatot akar megszavaztatni. Az egyik az állami vállalatok üzemeléséről, a másik közszégi erdők ültetéséről szól.

Mint tudvalevő, az előbbi tör-

vényjavaslat már kis is van tűzve a kamara napirendjére és holnap meg is kezdik fölötte a vitát. Az utóbbi törvényjavaslatot viszont most készíttik elő a földművelésügyi minisztériumban és a hét végén már a szenátus elé kerül.

Egyes körökben azt állítják, hogy a kormány, legalább is ebben az ülésszakban, lemondani szándékozik a bányatörvényjavaslat tárgyalásáról. Kormánykörökben viszont megcáfolják ezt az értesülést és határozottan állítják, hogy a bányatörvény husvét után feltétlenül a parlament elé kerül, a közoktatás egyetemesítéséről és a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslatokkal együtt.

Németországban megindult a választási harc

A kancellár programbeszéde — Két nacionalista elnökjelölt: Tirpitz és Cuno

Berlinből jelentik: A két német nemzeti frakció között komoly konfliktus támadt a birodalmi kancellár jelölése körül. Az egyik párt Cuno volt kancellárt, a másik Tirpitz admirálist szeretné jelölni. Tárgyalások indultak meg a megegyezés tárgyában.

A német nemzeti párt tegnap kiadott választási szövegében a többi között ez áll: „A Dunától a Baltóig egy népet, egy birodalmat és egy császárt akarunk.”

A birodalmi kancellár, aki a centrum keletdüsszeldorf-i kerületének listája élén van jelölve, Elberfeldben nagy hallgatóság előtt beszédet tartott, melyben a többi között a következőket

mondotta: Az objektív tudományos kutatás kimutatta, hogy Németország nem egyedül viseli a felelősséget a háború előidézéséért. Őva inti a német nemzetet attól, hogy a versaillesi békeszerződés ellen támadjon és ha még oly magától érthető dolog is, hogy ennyi megalázás terhe alatt fellázad a nemzeti önérték, mégis a kemény kötelezettségek teljesítésének tuskos utját kell követni. Talán remélni lehet, hogy a következő nemzetgyűlés a jóvátételi kérdést véglegesen megoldja és anyagi áldozatok árán megszerzi a nemzeti, gazdasági és kulturális szabadságot.

Stresemann külügyminiszter a német néppárt darmstadti

gyűlésén beszélt. Véleménye szerint a német népnek ma nemzeti egységet kell mutatnia kifelé, hogy a legnagyobb szükség idején megvalósíthassa a népközösség gondolatát. Őva intett attól a fölfogástól, hogy a viszonyok megváltozását a versaillesi szerződés szétszakításával elérni lehessen.

Orth János fia Newyorkban

Legenda vagy valóság?

— Budapesti tudósítónktól —

Új formában vetődik fel az eltűnt János főherceghez, a későbbi Orth Jánoshoz fűződő legenda. Ezúttal a fiáról van szó. Váray Dezső fonyódi villatulajdonos, építési vállalkozó tud az Orth János fiáról s azt meséli róla, hogy Newyorkban él.

Váray — amint azt okmányokkal igazolja — éveken át 1922 nyaráig az Amerikai Egyesült Államok newyorki nagy kikötőjében mint rendőrkapitány teljesített szolgálatot. Váray nyilatkozott Orth János fiáról. Elmondta, hogy a háború folyamán, mikor Amerikában a németek ellen tetőpontra növekedett a gyűlölet, nagy arányokban utasították ki a német származású bevándorlókat. Egész hajókat töltöttek meg a kiutasítottakkal. Egyik deportált szállítmány emberei közül visszaszökött egy fatalembert, akit a kikötői rendőrség elfogott. Kihallgatása során Hermann Ottónak mondotta magát. Később azonban kijelentette, hogy ő az eltűnt Orth János törvényes fia.

A rendőrség a szenzációs vádlomás alapján nyomozást indított és kiderült, hogy a visszaszökött fatalembert Orth Ottó, az eltűnt Orth János fia. A hatóságok erre elállottak Orth Ottó kiutasításától s így továbbra is Newyorkban maradt.

Eddig szól Váray Dezső elbeszélése. Nyilván csak folytatása az Orth János körül fonódó legendának, mert ha a dolog igaz lenne, mégis csak esett volna szó a szenzációról két esztendő óta a nyilvánosság előtt.

Feleki, Márkus, Harsányi és Bereng éneklék.

— Szombat és vasárnap este román előadás lesz a színházban és így a magyar társulat mindkét napon délután tartja előadásait. Szombaton délután fél 4 órai kezdettel Csajkovszky örökszép zenéjéből összeállított Diadalmas asszony operettet játszik Biczó, Zilahi, Borovszky, Misoga, Madas, Harsányi, Galambos, Sorr és Vigh. A zenekart Szatmári karnagy vezényli. Vasárnap délután 3 órai kezdettel az Aranymadár operettet adja a színház mérsékelt helyárakkal, fél 6 órai kezdettel pedig rendes helyárakkal lesz a Kék postakocsi operett ujdonság 5-ös előadása.

— Válás után. Karácsonyi Benőnek az erdélyi dráma pályázaton kitüntetést nyert 3 felvonásos drámáját a Válás után hét-főn este mutatja be a színház. A darab Kolozsvárott aratott nagy sikere után kétségtelenül itt is megfogja nyerni a közönség osztatlan tetszését. A darab vezető szerepeit Körösi Juci, Zilahi Irén, Harsányi, Sorr, Földes és Bereng játsszák. A darabot Tóth Elek rendezi.

REKLAM Szövet

nélkül is angol

különlégességeink gyári árakkal is elérhetők. Dát. vasárnap

HAVAS és GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8 szám. — Sas Átjáróval szemben

Roth
CSIPKEÁRUHÁZ
Sas nagycsipesz
(tőle ejárai)

Nagyon jó minőségű
vaszon 33 L.
Dupla széles szövet
minden színben . . 38 L.
Legszebb selyem
fényű harisnya . . 32 L.
Valódi cerna csipkés
ing 33 L.
A legszebb kezmasos
mosó felnek . . . 46 L.

Osipko, függöny, ing, zefírek és még
ezerféle cikk kapható a tegelőszobában

Szilágyi Ernő

selyem és nődivat-
különlégességek
áruháza

Oradea-Mare, Bulev.
Regele Ferdinand
(Rákóczy-ut) 3

a legutolsó divat
különlégességek

u. m. selyem, csipke
szalag, harisnya,
zsebkeendő, bélésárak
valamint a legszebb
creppek és grenadi-
nokori ásválásték
ban raktárba érkeztek

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Sevillai borbély, opera
repriz. A bérlet 96. szám.

Péntek: Hamburgi menyasszony. B
bérlet 97. szám.

Szombat délután: Diadalmas asszony,
mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4-kor.

Szombat este: Román előadás, kezdete
9 órakor.

Vasárnap délelőtt: Munkáselemlés,
kezdete 11 órakor.

Vasárnap délután: Aranymadár, mér-
sékelt helyárakkal, kezdete 3 órakor.

Vasárnap délután: Kék postakocsi,
operett ujdonság ötödikször, rendes hely-
árakkal, kezdete fél 6 órakor.

Vasárnap este: Román előadás, kez-
dete 9 órakor.

Hétfő: Válás után, ujdonság. A bérlet
98. szám. Az erdélyi dráma pályázaton
kitüntetést nyert pályamű.

— Hamburgi menyasszony. Pénteken este Vince Zsigmond
gyönyörű zenéjű operettje a
Hamburgi menyasszony kerül is-
mét előadásra. A főszerepeket
Kovács Kató, T. Pogány Janka,
Benes Ilona, Zilahi Irén, Kertész
Manci, Fratta, Misoga, Pattan-
tyus, Madas, Sorr, Vigh és Ga-
lambos játsszák. A zenekart Szat-
mári karnagy vezeti.

— Sevillai borbély. Csütörtök-
kén este lesz a reprize a Sevillai
borbély vígoperájának A bérlet-
ben. A főszerepeket Baranyai
János, T. Pogány Janka, Tihanyi

Az első

Husvétii kiállítás

a nagyváradi

Kath. Körben

1924 április 12—13-án

RESZTVESZ:

minden nagyobb nagyváradi és bihar-
megyei gyár, iparvállalat és kereskedő

Jelentkezni lehet még a
Hegedüs Hirlapirodában

„Kár feledni a multat“

Egy bukaresti folyóirat szenzációs cikke erdélyi és nagyváradai politikusokról

Hová tűntek az elmúlt küzdelmek tanulságai?

Romániának kontinentális viszonylatban is hatalmas politikusa: a néhai Take Jonescu volt egyik megalapítója a Revista Vremei című román folyóiratnak. Ez a rendkívül nivós politikai és irodalmi revü, a magatudományosan progresszív irányával egyszóval egyedülálló. Cikkeit ma is Románia legkiválóbb publicistái és hivatott tollforgatói írják. Főszerkesztője S. Se r b e s c u, a hosszú időn Párisban élt bukaresti jogtudós és publicista, aki ezidőszakra a Radior távirati irodának is vezérigazgatója. A folyóirat most „Kár feledni a multat“ címen meglepően érdekes írásban foglalkozik az erdélyi politikusok teremtette új áramlattal. A cikkben szó esik a nagyváradiakról is, s kétségkívül jól informált, de aligha a nemzeti párthoz tartozó személyiség írhatta. Szenzációsan érdekes részeit itt adjuk:

— Nemzeti eszméktől áthatott román államférfiaknak sohasem volt arra szüksége, hogy hazafiasságát kihangsúlyozott magatartással igyekezzék dokumentálni. A jó román minden cselekedete magába kell, hogy viselje a hazafiasság lényegét. De vajon tapasztalható volt-e gyakran olyan viselkedés regátbeli államférfiu részéről, amelyet rövidlátó sovinizmus diktált volna, s amely merőben elvonatkozottnak tetszett az ország magasabb érdekeitől. Románia gyors fejlődésének el nem vitatható alapja egyfelől az a rendületlen hit volt, amelyet népének hivatottságába vetettek az ország kormányzására küldöttek, másfelől az igaz demokrácia sine qua nonja, — a türelmesség és vele a kozmopolita áramlatoknak az a hulláma, amely a fejlődést tág mederben sodorja előre.

— Elismerjük, hogy az ókizás népet több, mint félszázadja nem befolyásolja fejlődésében idegen-népek járma, de azt sehogysem fogjuk tudni megérteni, hogy a regionalisták sokat hangoztatott kultúrfőlcénye nem tudta levonni tanulságait szerencsére totatunt elnyomtatásának. Elszántan fordul most szembe hajdani elnyomóival, s megértetni igyekszik velünk, hogy a türelmességnek nincs itt már létjogosultsága. A nemzeti eszme diadalát nem a mi népünk faji erején keresztül akarja végleges kibontakozásához juttatni, hanem azokkal a magától adott eszközökkel, amelyeket az uralkodó faj hatalmi tulsulya biztosít. Noshát a mi erdélyi politikusainknak nagy része erős ellentmondásba kerül önmagával. Azok, akik Gyulafehérvárt beiktatták Nagyrománia történelmébe, a régi Magyarország politikai harcaiban a maguk nemzeti idealizmusához támogatást csupán a progresszív magyar politikai pártok részéről találtak. Igaz, hogy ezeket a pártokat nem a román nemzeti érdekek támasztalása vezette, hanem a minden nemzetiséggel való egyenlő bánásmód elve. Ezek a

pártok már a béke éveiben — igaz, hogy nem valami ragyogó eredménnyel — küzdöttek a nemzet szabadság tisztultabb elveiért. Látnia kellett erdélyi politikusainknak akkor, ezeknek a küzdelmeknek medőségét is, de jóhiszeműségét is. Vajjon Goldis László Aradon, Lazar Aurél Nagyváradon, Popovici Mihály Brassóban nem a polgári radikális pártban látta-e törekvéseinek egyetlen igaz védelmezőjét a magyar reakció közepette? Vajjon Las cu Demetert Budapest román megszállása idején — emberi érzéseinek kívül — nem a progresszív híveinek megérdemelt védelme vezette, amikor a nekizudult magyar reakció karmából sokak életét megmentette?

Avagy dr. Hetiegánt, aki most az Actiunea Romaneasca vezére — nem a haladó frakciók befolyása juttatta annak idején a kolozsvári klinikán vezető pozícióba? Bár Purjesz és Elfer professzorok is merték Hetiegánt tényleg kivételes képességeit, de a protekciós rendszerrel itatott magyar viszonyok közt nemcsak azért álltak mellője, mert kvalitásai megérdemelték, hanem mert politikai szemszögből is mérlegelték az esetleges mellőzés igaztalan voltát. Ez a tudós Elfer tanár, akit többek közt Petala tábornok is betegágyához hívott, sohasem panaszkolta el, hogy hajdani tanársegédje és a haladó eszmékben elvbarátja, miként dobta ki a kolozsvári klinikáról.

— Akadna még példa bőven arról, — hiszen erdélyi politikusaink jobban is tudják azt — milyen egyedülálló vígasza volt a román nemzeti pártnak Jászi Oszkár pusztába hangzó szava. És megis mily furcsa változása az időnek. — nekünk kell szót emelnünk egynemely mérséklések érdekében. Igen is mi követeljük az egységesítés becsületes keresztülvitelét. Am a munkának éppen a könnyebbik felét meg nehezen. Mi, románok — tul fegyvereink dicső diadalán még nem egyesültünk igazán lelkünkben. Ha ez megtörténik, akkor nem lehet probléma számmunkra — a hozzánk képest elenyésző — népkisebbségek jogainak respektálása. És erdélyi politikusainknak könnyen nyílik majd rá alkalom, hogy a régi magyar reakció elleni küzdőtársaiknak a multon való okulás mellett bizonyítékot szolgáltatssanak.

A Szentatya fogadó-órája

Lepke a Vatikánban

megcsókolja. Halálos csend. Ötelsége tovább lép, mögötte két pirosalásos egyházi méltóság. A következő hívó megcsókolja a gyűrűt. A negyedik a sorban egy ragyogó arisztokrata hölgy, de nála is sokkal szebb mellette térdeplő kislánya: nyolcéves tündéri szépségű kis angyal. A pápa megáll, hosszasan nézi a gyereket, az arca kiderül, gyengéden a lányka fejére teszi egy pillanatra a kezét. Aztán tovább megy. Két egymáshoz nagyon hasonló urat megszólít:

— Sind sie deutsch?

Azok hallható szivdobogással rebegik:

— Ja, von Bayern, Heiligkeit...

A Szentatya tovább megy. Nálam megáll:

— Sia italiano? (Ön olasz?)

— Non, Santità, sono ungherese. (Nem, Szentséged, magyar vagyok.)

Kegyesen bólint, csókra nyújtja a gyűrűt. Megy tovább. Egy frakkos ur megcsókolja a gyűrűt, a szeméből kibugygyan a könny, extázisban tör ki:

— Grazie, grazie!...

A kamarás homloka ráncba szökik, a hopmesteré azonban mozdulatlan. A boldog frakkos ur tovább sir csendesen. A Szentatya a sor végére ért. Megáll. Egy latin mondattal megáldja a jelenlevőket. Kiki az áldó mozdulat felé tárja, amit magával hozott: olvasót, a pápa arcképet, imakönyvét. Két frakkos hindu, mindkettő Bombayből való, egész nagy csomagot tart az áldás felé, fehér keskenybe kötve. A pápa keresztet vet, megfordul, lassan kimegy.

Mikor kiléptem a küszöbön „a pápai államból“ Olaszország területére, eszembe jutott, hogy nem került rá a sor arra, amit elejétől kezdve az összes pápai irodákban meg akartam mondani, nehogy félreértés legyen: hogy tudnillik református vagyok. De nem mondhattam meg. Magyarországon minden öt percben megkérdik a vallásomat. Itt a vallás országában nem kérdezte senki. Az igazi katolicizmus atyja mindenkit egyformán megáld.

Zsiga koma az étkezőkocsiban

Zsiga, mármint Schreier Zsiga híres csinyjeiről régi váradiai ma is sokat beszélnek. Valamikor Zsiga koma kutya egy legény volt, ha neki muzsikált az öreg Hamza a konflisgebék is pezsgőt kávéztak, maga Tisza Kálmán is óraszám nézte egyszer a Sasban Zsiga mókás mulatozását. Hát mikor Montecarlo-ban cinket keresett a ruletten; meg ahogy „két igazzi francia lorddal“ rakétákat sütögetett a nizzai bálon... Szép idők voltak azok bizony azóta Zsigán is megereszkedett kicsinyt a kemény kötés. Egykománk most már nem igen barangol az isteni Riviera fényes tájain, azzal is beéri ha egyszer-egyszer vonatra ül a jobb üzlet kedviért.

Minapában Schreier Zsiga Pest felé robogott a gyorson. Nagyvárad cimboraikkal utazott s egészen természetes, hogy az uri kompánia egyenesen az étkezőkocsiba szállt. Fogyott a pirosbor, a butélikákkal ugyan kegyetlenül bánt a tisztelt társaság, nem csoda, hogy Fegyvernek táján már nagyon rühelte, hogy

cigány nélkül vágott neki a hosszú utnak. De hát a legszebb mulatságnak is mint a legtúze-sebb szerelemnek vége szokott lenni. Az urak kénytelenek voltak megelégedni igen finom pianisszimó felvetésével annak a kérdésnek, hogy ki tanyája az a nyárfás, amire a főpincér nagyon udvariasan figyelmeztette a társaságot a szabályokra, amelyek hasonló problémák vitatását utközben szigorúan tiltják.

— Igen? Azt hisi, hogy a siketnéma iskolába megyünk vizsgázni? No jó: csálen!...

A főur mosolyogva jegyezte fel blokkjára a tekintélyes számú oszlopokat. Aztán megállapította a ceh végösszegét:

— Méltóztassanak.

Zsiga koma átvette a cédulát s a nagyobb tekintély okáért a cvikkert is felcsiptette az orrára:

— No már most öcsém danolja el azt a nótát, hogy aszongya: Két malomrul szedek node vámot...

A komoly főpincér ideges volt:

— Kérem, a vacsora kezdő

dik...

— Jó, jó kedves öcsém, maga csak danolja el nyugodtan a nótát.

— De kérem...

— Sohse zsenirozza magát, addig ugyse fizetünk.

A főurat kezdte lelteni a hideg:

— Bocsánat aligha lesz tréfára időnk...

— Tréfára? Micsoda tréfára?

A szabály, szabály, egye ki a fe-kij. Látom én, hogy a szegény váradai embernek nem szabad itt énekelni. Ha egyszer az a szabály...

— Engedelmet...

— Igen, de az is szabály, hogy maga meg ne sajnáljon egy szip nótát a vendégtől.

És Zsiga a kocsi falán függő németnvelvü óvásra mutatott:

Es wird gebeten nur gegen
Nota zu zahlen

— No ugye?

A kompánia kiegyezett ötven százalékban. A főpincérnek engedte a nótát „mert látszik, hogy nincs hangjánál” de viszont Zsiga koma szép, lefojtott tremolóval elénekelt a piros szélű jegykendőről, a sági bíró né nótáját...

Nr. 26. executiunal 1924.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunostinta publica in senzul legii artícul XL. din 1881. § 102. respective XLI. din 1908. § 19. cumca mobile care in urma decisului Nr. 2441—2. din anul 1923 al judecatoriei de ocol din Tinca s'au executat in Tinca la 4. Martie in favorul executorul Kappel Miksa repr. prin avocat dr Oscar Mailath impotri-va executatorilor din comuna Tinca pentru incassarea capitalului de 946 Lei si acces. prin executie de acoperire si cari s'au pretuit in 7500 Lei se vor vinde licitatie publica.

Pentru efeptuirea aceste licitatiei, pe baza decisului Nr. G. 723—1924. al judecatoriei de ocol din Tinca se fixeaza termenul pe 15 April anul 1924 la orele 3 p.m. in comuna Tinca si toti cari au voie de a cumpara sunt invitati prin acest edict cu observarea aceia, ca lucrurile susamintite vor fi vandute in senzul legii XL din 1881. § 107. si 108 celor cari dau mai mult. pe langa solvirea in bani gata si in caz necesar si sub pretul de strigare.

Pretenziunea care e de incasat face 946 Lei capital, dobanziile cu 5% socotind din 12. Okt. 1923 iar spesele pana acum staverite de 502 Lei 05 bani.

Intrucat mobilele cari ajung la licitatie ar fi fost executate si de altii si acestia si-ar fi castigat dreptul de acoperire, licitatiea prezenta este ordonata si in favorul acestora in senzul artículului LX din 1881. § 102.

Dat in Tinca la 22. Martie 1924.

Martin Kozocsa,
executor
judecatoresc
de ocol.

* Bécsi divat, női mellények, blousok érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban kaphatók.

„HERCULES”

fehérműű a legszebbek és legolcsóbbak
Kapható: Sas Passage-i lerakatánál

Iván Mosjoukine a világhírű orosz film-művész a Rejtelmek háza

főszereplője

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Oradea-Mare Város Villamos-műve ezennel nyilvános pályázatot hirdet 200 vagon, azaz 2000 tonna 1922. évi vágású I-a minőségű száraz, görös és korhadásmentes bükk, vagy cserhasáb tűzifa szállítására, legfeljebb 15% doronggal. A mennyiség pontos ellenőrzése céljából a dorongfa külön kocsikban szállítandó.

Az igazgatóságnak jogában áll a leszállításra kerülő nagy göröcsöket vagy a kazántüzelésre alkalmatlan anyagot a szállító rendelkezésére bocsájtani.

A kocsik kiállításáról a szállító tartozik gondoskodni.

Az igazgatóság kívánságára az ajánlattevő tartozik az ajánlat végleges elfogadása előtt 5 vagon hasábfát és 1 vagon dorongfát próba céljából 8 napon belül leszállítani. A leszállítandó összes mennyiség a próbaszállítással azonos kell legyen.

Az igazgatóság fenntartja az Oradea-Mare—Obor állomáson való utánmérlegelés jogát s az esetleg hiányzó mennyiség ellenértékét a számlából levonja.

Szállítási határidő 5 hónap. A szállítás hetenkénti 10 vagonos részletekben történjék.

Amennyiben a szállító a szállítási feltételeket be nem tartaná, az igazgatóságnak joga van a megrendelt mennyiséget a szállító terhére napi áron bárholonnan beszerezni.

A fizetés utólag történik, az esetenként leszállított mennyiségek átvételétől számított 90 napon belül, minden kamatmegterítés nélkül.

A fél százalékos bélyegilleték az államszámviteli törvény értelmében a szállítót terheli.

Az ajánlatok a villamosművartéri irodájában legkésőbb f. évi április hó 5-én déli 12 óráig nyújtandók be.

Oradea-Mare, la 26. Martie 1924.

Az Oradea-Marei Városi Villamosmű igazgatósága.

Bazilli Mihály s. k.

Elsőrendű, arankamentes

lóhere és lucernamag

frissen őrölt

buzakorpa

kicsiben és nagyban. Fehér bab, kapható bármilyen mennyiségben a

Banca Frontiera

áruosztályánál. Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) No. 2. Bihoreana épület

Telefon 610.

75 Lei

a I-a selyem flor fátolharisnya

95 Lei

a I-a Mouszlin fátolharisnya.

125 Lei

a I-a legszebb fátolharisnya, ami eddig 195 Lei volt, 50 színben kapható

Vezér

áruházában

Plata Regina (Bémer-lér) I.

Elsőosztályú állandó munkára
nagy munkások felvételnek,
Lehovits és fia szabó cégénél.

TEMESVÁRI SÖR

külön klasszist képvisel!

Reggelire, uzsonára vacsorára, előételnek legolcsóbbak a Kemény-féle huskonzervek

**Májpástétom
Haschée
Gulyások**

1/2, 1/4, 1/2, 1 kgr. dobozokban továbbá

frankfurti virsli

Kapható minden jobb fűszer és csemegeüzletben. Viszontelárusítók részére lerakat

Klein Ödön

Oradea-Mare, Str. Petru Maior (Or-u.) 7 szám. Telefon 7-10.

**Kemény Testvérek
konzervgyára Salonta-Mare**

**IRODAI BLOKKOK
PRIMA PAPIRBÓL**

nagymennyiségben olcsón kapható a Hegedűs hírlapirodában.

**Kalapokat
uri
divat-
cikkeket
fehér-
neműeket**

az üzlet
újjaalakítása
miatt

minden
elfogadható
árban
árusítok

ROTH M.

UTÓDA

Mária királyné-lér 3.

Az Én házam A Te házad Az Ő háza Mindenki háza

A rejtelmek háza

Idegenforgalom Nagyváradon

Az elmúlt éjjel a következők érkeztek Nagyváradra s az alant megjelölt hotelekben szálltak meg:

Park-szállóba: Polgár Oszkár kereskedő Budapestről, Kallós Manó gyáros Kolozsvárról, Vékony János utazó Bécsből, Kállay Rudolf bankigazgató Aradról, Steiner Gyula kereskedő és neje Bécsből, Márk Antal fogtechnikus Máramaroszigetről, Pollács Hugó kereskedő Nagyszebenből, dr. Házi Géza igazgató Debrecenből, Schreiner János igazgató Budapestről, dr. Brázay Zoltán gyáros Kolozsvárról, Kendőff Antal magánzó Budapestről.

Rimanóczy-szállóba: Elfer Dezső kereskedő Máramaroszigetről, Hesser Gerson tisztviselő Budapestről, Buchsteiner Fodor gyáros Budapestről, Gál Tibor orvos Aradról.

Metropolis-szállóba: Stötz Walter kereskedő Budapestről.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK — — — —	57850
LONDON — — — —	2480
PÁRIS — — — —	3140
PRAGA — — — —	168250
BUKAREST — — —	305
BUDAPEST — — —	0085
BERLIN — — — —	10 000 100
BÉCS — — — —	8145
MILANO — — — —	2485

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA —	445
OSZTRAK KORONA —	375
CSEH KORONA — —	57
FRANCIA FRANK —	1030
DOLLÁR — — — —	19250
SVÁJCI FRANK — —	3030
FONT STERLING —	828
LIRA — — — —	834

Meghalt egy francia hadvezér

Párisi távirat jelentése szerint Nivelles tábornok tegnap meghalt.

Nivelles egyike volt a világháború legismertebb nevű hadvezérének, 1914. júliusában még csak ezredesi rangban volt; 1915 elején már hadosztálytábornokká lépett elő és 1915 végén hadtestparancsnokká lett. Röviddel ezután a második francia hadsereg parancsnokául nevezték ki. 1916 decemberében ő vette át Joffre helyét az északi és északkeleti francia haderők parancsnoklásában. A verduni csatában több ízben kitüntette magát és ezért 1917 elején a francia hadsereg generalissimusa, nevezték.

ki. Amde, amikor 1917 áprilisában megindított támadásai óriási veszteségeket okoztak a francia

hadseregnek, menesztették a főparancsnokságról és helyére Petain tábornok került.

Pasics kormányalakítása meghiusult

A szerb király tanácskozásai az ellenzékkel

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtóiroda közli: Miután Pasicsnak az ellenzéki pártok vezetőivel folytatott tárgyalásai meghiusultak, délután egy órakor Pasics a királynak visszaadta a kormányalakításra szóló megbízását.

Dávidovicsot, az ellenzéki blokk vezérét a király tegnap este féltiztól éjfélig tartó kihallgatáson fogadta.

E hírrel szemben kormánykörök kijelentik, hogy Pasics még nem adta vissza kormányalakításra való megbízását a királynak. A délutáni kihallgatáson a királynak beszámolt a tárgyalások eredményéről. Ellenzéki körökben azonban számítanak arra, hogy Pasics holnap okvetlenül kénytelen lesz a megbízást visszaadni, minthogy abszolút többségre nem tud szert tenni.

A szovjet hajlandó résztvenni a leszerelési konferencián

Moszkvából jelentik: Trockij hadügyi népbiztos amerikai hírlapírók előtt kijelentette, hogy Anglia által a leszerelési konferenciáról fölvetett tervet helyesléssel fogadja és a szovjetkormány hajlandó lenne erre a konferenciára delegátusait elküldeni

és az angol munkáskormányval együttműködni. A nagy hadseregek főtartására szükséges a leszereléssel fölöslegessé vált költségeket az államok kölcsönös gazdasági támogatására lehetne fölhasználni.

Érdekes vámpör a nagyváradai törvényszék előtt

Bírság a hiányzó áruért

A Schenker-szállító-cég tavaly kisebb mennyiségű, de értékes árut hozott külföldről. Az árut, amely az ország belsejébe volt irányítva, a biharpüspöki vámhivatal a váradai vámhoz tranzitálta, ahol viszont a lemérésnél azt tapasztalták, hogy néhány kiló hiányzik az áruból. Zlatescu főnök, a vámtörvény 151. szakasza alapján, a hiányzó áru vámjának ötszörösét büntetésül kiróta a Schenker cégre. Ez a homályos 151. szakasz ugyanis előírja, hogy ilyen esetben a szállító felelős az áruért és ötszörös bírsággal sújtható.

A Schenker-cég a törvényszékhez felebbezett ez ellen a határozat ellen. Ma tárgyalta a felebbezést a törvényszék Dobos tanácsa. A Schenker-cég jogi képviselője, Andru Szevér dr. kérte a törvényszéket, semmisítse meg a vámhivatal határozatát, mert hiszen, éppen Zlatescu

vámfőnök ismételt kijelentései szerint ebben az esetben, sem csempészésről, sem vámkihágásról nem lévén szó, jegyzőkönyvet nem vett fel a vám, hanem egyszerűen csak kiróta a bírságot. Viszont a mai időkben a szállító-cégnek semmiféle jogi és fizikai lehetősége sincs, hogy garantálja a szállított áru egész mennyiségét. Andru dr. szerint a 151. szakaszt csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha a szállító bünyösen közreműködött abban, hogy az áruból utközben eltűnjék valamelyes mennyiség. Így hát legfeljebb a hiányzó áru egy-szeres vámját lehet kérni a szállítótól.

Pop Sándor dr., a kincstári ügyész képviseletében, ugyszintén Zlatescu vámfőnök kérték a felebbezés visszautasítását. A Dobos-tanács hosszas tanácskozás után a tárgyalást június 19-re halasztotta.

Soós István egészségi okokból egyelőre nem veszi át a lakáshivatal vezetését

Az Estilap már több ízben hírt adott róla, hogy a polgármester dr. Soós István aljegyzőt delegálta a lakáshivatal élére.

Ma délelőtt felkerestük dr. Soós Istvánt a lakáshivatal új vezetőjét, aki élénk meglepetést keltve ezt a nyilatkozatot adta:

— Tekintettel arra, hogy a közigazgatásban hosszú éveken keresztül kifejtett tulfeszített munkában idegállapotom teljesen kimerült, kénytelen voltam a tisztiorvosi hivatal, illetve Comsea János dr. főorvos véleményét kikérni. A főorvis ur négy heti teljes fizikai és szellemi pihenést hozott javaslatba. Az or-

vosi véleményt négy hetes szabadságiránti kérelemmel együtt dr. Popovici Miklós prefektus urhoz nyújtottam be, akinek távollétében titkár vette azt át.

Felesleges aggodalmak...

Nem jelent privilégiumot a katolikusok számára a pápai konkordátum

Bukarestből jelenti a Rador: Lepedatu kultuszminiszter nyilatkozik a pápai konkordátum ügyében és kijelenti, hogy a lakóknak a konkordátumra vonatkozó hírei koraiak. Az ortodox klérusnak az a félelme, hogy a konkordátum kivételes helyzetet

— A kérvény elintézéséig a lakáshivatal vezetését természetesen, miután beteg lévén, nem vehetem át. Annál kevésbé tehetem azt meg, mert a hivatalban pénzt is kezelnek s ennek az összegnek az átvételezéséhez vagy a bizottság egyik tagja, vagy a várostól kirendelt számvevő szükséges. Ebben az irányban különben együttes jelentést terjesztettünk be dr. Popovici Miklós prefektushoz. Bejelentvén, hogy a hivatal átadása csak ezeknek a közegeknek kirendelése után lehetséges.

— A prefektus ur hazaérkezéseig a lakáshivatal ügykezelését továbbra is Gherlán János aljegyző látja el.

Dr. Soós István a kevesek egyike volt a magyar tisztviselők közül, akit az új rezsim is teljes mértékben elismert. Remélhetőleg új pozíciójának átvétele körül tényleg nincsenek egyéb akályok betegségi okoknál.

Világszenzáció

Ivan Mosjoukine Páris kedvencének alakítása a Rejtelmek Házában

KEDVES URIEMBER...

— Mamukám, nézd, én nem vagyok már egész kis lány, nem haragszol ugye, hogy be tettem az újságba egy apróhirdetést, hogy kedves uriember ismeretséget keresem.

— Na és jelentkezett valaki?

— Igen. A papa.

A Viitorul cáfolata

Bukarestből jelenti a Rador: Az Adeverul tegnapi számában azt a hírt közölte, hogy a román kormány egyik befolyásos tagja a görög királyi család ellen foglalt állást. A Viitorul megállapítja, hogy ez a hír nem egyéb, mint önkéntes kitalálás és semmi alapja nincs.

Ludendorff védelme a Hittler-pörben

— Az Estilap eredeti távirata —

Münchenből jelentik: A Hittler-pör mai tárgyalásán Ludendorff védője beszélt. Kijelentette, hogy Lassov október 21-iki váratlan látogatása azért volt különös jelentőségű Ludendorffra nézve, mert az ekkor értesült először hitelesen arról, hogy mi készül. Ludendorffnak legtávolabbról sem jutott eszébe, hogy erőszakos eszközökhöz nyuljon.

Jó könyvet akar olvasni a kölcsönkönyvtárból, olvassa el:

Ambrus: Midás király (2087)
 Árva Mariska naplója (7)
 Awcsenkó: Figurák (856)
 Amudsen: Déli sark meghódítása (2014)
 Balzac: A három szerelmes (1978)
 Bauman: Jóbar elhivatott (1950)
 Bourget: Nagyvilági dráma (1354)
 Braun: Régi és új milliomasok Amerikában (936)
 Bret H.: Yerba Buena (708)
 Böles Rabi tréfái (0245)
 Bónyi: Égő hegy (2038)
 Busson: Szegény Drouste (1711)
 Daudet: Frommont (858)
 Dou Juan, a szerelem fejedelme (1831)
 Dickens: Kis Dorit (1689)
 Erdős: Nagy Sikoly (767)
 Ferenczi Sári: Hegytn át (1702)
 Fehér Krisztin: Boldogság ára (1974)
 Forró Pál: Giuliano megkísértése (1992)
 France Anatol: Vörös Liliom (482)
 Gál A.: Lejtőn (1694)
 Gábor: Doktor Senki (1407)
 Haggard: Gyöngyhajadon (1789)
 Hamsun: Anyaföld áldása (1656)
 Ibsen: Nora (1865)
 Huga: Izlandi Han (1077)
 Jacobsen: Lhyne Niels (1586)
 Kaffka: Allomások (761)
 Kipling: Kim (779)
 Krudy: Rózsa Sándor (2064)
 Lagerlöf: Gösta Berling (1688)
 Lindberg: Viola (1964)
 Méray Horváth: Amerika césárja (266)
 Molnár Ferenc: Rabok
 Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (1910)
 Ohnet: Pierre lelke (1806 A)
 Panhyns: Egy fészkekből (1923)
 Prevost: Órangyalok (1758)
 Pásztor: Színész nő férje (1032)
 Pol Edgar: Fecsegő szív (851)
 Rachilde: Nőstény farkasok (2058)
 Rolland Romain: Quette és Sylvia (1958)
 Schaw: Hősök (2032)
 Seraó M.: Bocsánat (1249)
 Sindair: Jimmie Higgins (1996)
 Surányi: Nápolyi asszony (2051)
 Strindberg: Cseléd fia (1898)
 Szenes: Metzelen táncosnő (2077) stb. stb.

Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára

Előfizetés:

1 hétre 10 Lei, 1 hónapra
40 Lei. — 60 Lei betét
egy-egy könyv után.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szőig 20 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

LAKÁS

MAGÁNOS asszonynak megfelelő egy szobátat lelépéssel elcserélném, egy szoba konyhással. Cim Szent Anna-utca 27. üzletbe. 150

KÉT háro mszobás szőllő lakást keresek portmentes helyen. Cim Hegedüs hirlapirodába. 131

FIATAL gyermektelen házaspár ház-mesteri lakást keres azonnalra vagy el-sejére. Cim Hegedüs hirlapirodába. 166

ALKALMAZÁS

ÉRETTSÉGIZETT gép- és gyorsíró, ki irodai gyakorlat-tal bír, állást keres azonnali belépésre. Cim a Hegedüs hirlapirodába. 169

MEGBIZHATÓ ember raktárnoki vagy ehhez hasonló állást keres. Cimet a Hegedüs hirlapirodába. 103

GIMNAZISTA, liceumista oktatására ajánlkozik VIII-ik gimnaziumi tanuló. — Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 29 103

UTAZÓ, aki Erdély és Bánátban jól bevan vezetve cipőszakmából. Román, magyar és német nyelvtudással, mielőbbi belépésre állást keres. Cimet a Hegedüs hirlapirodába. 118

ÜGYES gyakorlattal bíró kereskedő segédet detail üzletünkben és jó házból való tanulókat fizetéssel azonnali belépésre fel-veszünk. Jelentkezni Leitner Márton r. t-nál. 156

KISZOLGÁLÓ leány fűszerszakmában jártas felvétetik. Bücherné, Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca). 148

PERFEKT szakácsnőt keresek vidékre április 1-re. Klór, Strada Plopilor (Nyárfá-utca) 1. 162

PERFECT szobaleány, jó bizonyítványokkal felvétetik. Ujvári, Strada Teatru-lui (Szinház-utca) 4. 167

ÜGYES kiszolgáló segéd felvétetik főfős vagy diszműaru szakmában jártas. Rimánul tudók előnyben részesülnek. „Főutca” jellegre Hegedüs hirlapirodába kérek. 160

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő balkaros gép eladó. Értekezni Strada Bicerice (Templom-u.) 24. szám. Nemes. 104

ELADÓ tej szeperator, nagyon jó lát-cső, Strada Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 116

„MENTOR” írógép látható írásu, használt, jókARBAN, olcsón eladó. Cim Hegedüs hirlapirodában. 745

GHETE szótárt megvételre keresek. Cim Hegedüs hirlapirodában. 132

PERZSA ebédli szőnyeget (nem újat) megvételre keresek kb. 4-4 és fél méretet. Cim Hegedüs hirlapirodában. 154

ÉRTESITEM a közönséget hentes, mé-száros üzlettem Lipót-utca 11. megnyitot-tam. Szives támogatást kér. Dávid Mik-lós. 168

ELADÓ egy teljesen jókARBAN levő sőt-tét szőirke férfiruha vékonyabb alakra és egy 41-es férfi cipő. Cim: Lakatos-utca 17. I. ajtó. 165

ELADÓ egy kijátszott egész 4/4-es he-gedü olcsó ádban. Cim Piata Mihail Vi-teazul (Nagyipiac-tér) 24. borbélyüzlet. 164

EGY tenniszhaló elsőrangú angol gyártmány, egy hármás könyvszekrény, sürgősen eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 161

KASSÁN levő 28 H. P. Laurin. Cle-ment 6 üléses automobil egész jó állapot-ban olcsón eladó. Értekezni lehet a He-gedüs hirlapirodába. 158

ELADÓK kézimunka stódok, ágyterítő, milliók, futók, abrosz 12 szalvétával, file csipke, betét és motívok, kelim ab-roosz, színes, kötött és aranyterítők, na-gyin szép és izléses, olcsó montirozott és montirozatlan diványpárnák, batiszt himzett női ingek és nadrágok, selyem roitos kendő, sezlón takaró, 2 ablakra nordis függöny, sárga selyem paplan, fe-kete kockás taft, pedzsaszőnyegek, kele-ti ebédli, itt készültek, minden nagyság-ban Bulevardul Regele Ferdinand (Rá-kóczi-ut) 30. Szász. 157

BIZOMÁNYBA elfogadok bármilyen fehérműt, porcellánokat, sz-nyegeteket és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 64

ELADÓ 12 személyes kávé és moka-kás szerviz, lámpaernyő, zsurasztal, szamo-vár, fehér vaságy, rézlámpa, rézágy, márványmosdó tükörrel, sezlón, olcsó hálószoza, külön szekrény, 2 vas mosdó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 49

NAGYON szép fehér csikos között ruhák eladók. Szász, Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, 89

KÜLÖNFÉLÉK

ELŐNYÖS kamatozás mellett ki volna hajlandó kézzizálagra kisebb kölcsönt fo-lyósítani. Levelet „Kölcsön” jellegre ké-rek Hegedüs hirlapirodába. 163

EBÉDET ad házhoz hordva Grund-böck Istvánné, Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 4. 159

GÉPAJOUROZÁST olcsón és jól vál-lal Erbstein, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 28 vagy Strada Sztaroveszky utca 11. 126

Eladó ingatlanok

15 hold szántó 6 szobás lakás-sal 550.000. Hatvanhárom hold föld tanyával (holdja 18.000) 3 részben is eladó. Negyven hold szántó tanyával, gyümölcsös-sel (Körös mentén) 1.500.000. Há-rom hold szőlő szép villával or-szágut mentén (bormérésnek al-kalmas) 300.000. Három hold szőlő szép villával, gyümölcsös-sel (közel a városhoz). Két ház a réten. Öt és fél hold szántó és szőlő föld kis házzal. Emeletes ház kispiaznál. Gőz- és kádfür-dő jó vidéki városban. Gőzma-lom vidéken. Több kisebb, na-gyobb szőlők és házak. Értekez-hetni TOMÁNENAL. Nilgesz-telepen 3-6-ig. Lad. Körös-u. 21.

Sonnenfeld Adolf rézgy. társ.

Özv. Petriné látszerész üzletében

van **HERBST** ékszerész
óra, brilliánt és ezüstáru raktára
Bul Regele Ferdinand 9
Brilliántért, aranyért, ezüst-ért óriási árat fizetek

szabó van elég
de o'csón és jól kizárólag

Dávid és Kohn
uri szabóknál

Strada Alexandrii (Teleky-utca) 4.
ruházkodhat.

„STABIL”

Gépek és felszerelések lerakata
ORADEA-MARE Piata M. Viteazul

TELEFON 16-86

Transmissiók, csapágyak, szij-
kerekek állandó nagy raktára

Legujabb **Női kabátok**
már 550 leiért

Női ruhák és pongyolák
250 leifől

Gyermekek ruhácskák 75 L-től

Model áruház
Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt,
zongorát, Wertheim-kasszát,
egész lakásberendezéseket. —
Meghívásra házhoz megyünk

Beck és Benjámín

Str. Coga-niceanu (Váradl Zsig-
mond-utca 11.) Telefon 1793

Olcsón kiárusítjuk raktáron levő per-
zsa és gyári szőnyegeteket, ebédli és
hálóberendezéseket, antik butorokat.

Magas árban vesznek

brilliáns, arany, ezüst ékszereket és
dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüs-
től, arany szápadlást, arany és más
hamis fogakat **Freund Benjámín**
ékszerész, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferd.
(Rákóczi ut) 11, Széchenyi szálló épü-
let. — Ékszer olcsó áron kapható.

Festl Tisztlt!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage
81 sz.

Mos! Vasall!

**Üzlethelyiség
központban
átadó**

Cim Hegedüs hirlapirodában

**GYERMEK-
KOCSIK**
gyári árban kaphatók

Szőke Miklósnál

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 22
Szakszerű javítások, gummizások,
ernyők stb.